

KLATKA DLA KRÓLIKÓW

W grudniu ubiegłego roku zostało podpisane porozumienie pomiędzy Zarządem Głównym Centralnego Związku Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska” a Krajową Radą Pracowniczych Ogrodów Działkowych w sprawie rozwoju hodowli i dostaw królików.

Według porozumienia CZSR zobowiązał GS do udzielenia daleko idącej pomocy dla działkowiczów przez wprowadzenie kontraktacji oraz zaopatrzenie w paszę treściwe i materiały budowlane potrzebne do budowy klatek.

GS zobowiązane zostały także do organizowania skupu królików; punkty skupu mają być organizowane w pobliżu ogrodów działkowych.

Hodowla królików poza uzyskaniem wartościowego mięsa na własne potrzeby może być także znaczącym dodatkiem do rent i emerytur działkowiczów. Decyzja ta powinna spowodować zainteresowanie hodowlą królików, wiąże się to jednak z koniecznością budowy odpowiednich klatek.

W opisie tym chcemy podać Czytelnikom zainteresowanym tym problemem kilka uwag dotyczących budowy klatek dla królików. Ponieważ dział-

kowicze doskonale radzą sobie z samą budową, nie będziemy tutaj zagłębiać się w drobiazgowo szczegóły, tym bardziej, że do budowy mogą być użyte różnorodne materiały.

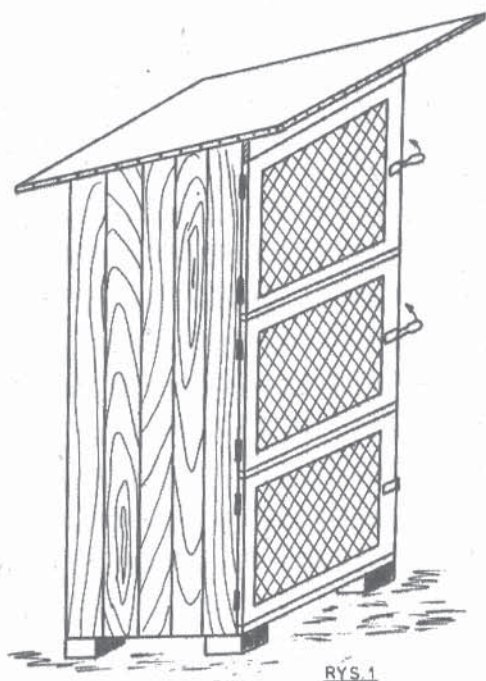
Przed wszystkim należy zdać sobie sprawę z wymagań, jakie zapewnić musimy dla właściwego wzrostu i bytowania królików.

– Króliki muszą przebywać w suchych pomieszczeniach bez przeciągów, których nie znoszą, klatki zatem muszą być szczelne, przy zachowaniu odpowiedniej wentylacji.

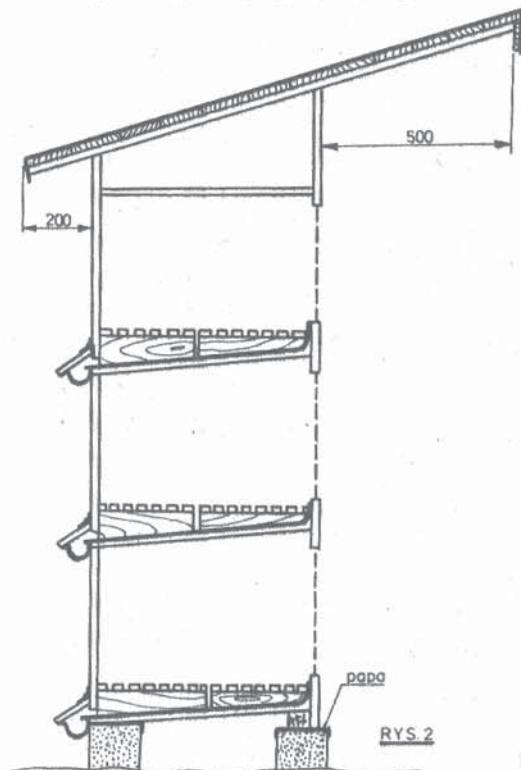
– Króliki są także bardzo wrażliwe na gorąco, dlatego najlepiej jest ustawić klatkę tak, by strona frontowa była zwrócona w kierunku wschodnim lub południowo-wschodnim, w razie ustawienia jej frontem w kierunku południa może zachodzić konieczność stosowania cieniówek lub umieszczenie klatki w pobliżu ocieniającego drzewa. W każdym razie należy chronić króliki przed bezpośrednim działaniem słońca.

Doskonałym materiałem do budowy klatek jest drewno. Budując klatkę najlepiej jest wykonać szkielet z wygładzonych słupków i lat, a następnie obić go deskami lub innymi materiałami.

Klatki dla królików można budować jako jedno- lub wielokondygnacyjne, a ponieważ na działce musimy oszczędnie gospodarować powierzchnią,

RYS. 1

dlatego budując klatkę warto wykonać ją w formie piętrowej, co z kolei narzuca nam konieczność właściwego zabezpieczenia podłóg w poszczególnych kondygnacjach, ażeby odchody płynne królików nie przedostawały się niżej.

Wymiary klatki dla królików uzależnia się od wielkości hodowanej rasy. W zamieszczonej tabelce podajemy typowe wymiary klatek.

Wymiary klatek (w mm)

Typ hodowanej rasy królików	szerokość	głębokość	wysokość
duże	1000	800	600
średnie	800	800	550
małe	700	800	500

Nie zaleca się zwiększania głębokości klatek, ze względu na trudności z ich czyszczeniem, a także z łapaniem królików, natomiast pozostałe wymiary można zwiększać, dla królików jest to bardzo korzystne. Nie powinno się natomiast zmniejszać podanych wymiarów.

Na rys. 1 pokazany jest ogólny widok takiej klatki. Jak widać z tego szkicu, na frontowej ścianie umieszczone są drzwiczki, natomiast boki i ścianę tylną wykonuje się z desek grubości około 20 mm. Ścianki te dla zabezpieczenia przed wilgocią, a także dla polepszenia izolacji cieplnej, można obić papą.

Klatki takie można zestawiać w szereg, uzyskując 6 lub 9 klatek pod jednym dachem. Przekrój klatki pokazany jest na rys. 2, klatka ustawiona jest na słupkach, mogą to być słupki drewniane lub betonowe.

W klatkach są podwójne podłogi, na pochylej podłodze z desek ułożona jest blacha cynkowa lub cynkowana, której brzegi wywinięte są do góry i zachodzą na ścianki klatki, w części tylnej blacha wyprowadzona jest na zewnątrz przez szczelinę w ścianie tylnej szerokości około 15 mm. Na zewnątrz klatki, na ścianie tylnej, umieszczone są rynienki, do których spływają płynne odchody.

Rynienki można wykonać w sposób dwojaki, jak pokazano na rys. 3. Jeżeli rynienki wykonane są z desek, to objamy je blachą, można także zamocować rynny, jakie stosuje się przy dachach, rynny takie można zakupić w sklepach z materiałami budowlanymi lub w sklepach z materiałami metalowymi.

Z wierzchu rynienki przykryte są klapami umocowanymi do ściany na zawiasach, boki rynienek zakrywa się także.

Szczelne przykrycie rynienek zabezpiecza klatki

przed przeciągami. Podłoga wyłożona blachą musi być pochylona w kierunku tylnej ścianki o około 30 mm.

Na metalowej podłodze ustawia się drugą podłogę rusztową, jest to podłoga dzielona z dwóch, lub trzech części, wykonana z listew grubości 20 mm, a odstęp między listwami powinien wynosić około 10 mm. Listwy powinny być gładkie o zaokrąglonych brzegach, zwężone ku dołowi. Dzielone podłogi dają się łatwo wyjmować dla usunięcia odchodów i czyszczenia klatek.

Dach klatki nie powinien być jednocześnie sufitem dla najwyższej klatki, gdyż w czasie upałów nagrzewa się on zbyt mocno, a króliki będące bezpośrednio pod dachem cierpiałyby ponadto od upałów. Dlatego między sufitem najwyższej klatki a dachem należy zostawić pewną przestrzeń, którą możemy wykorzystać np. na składzik suchego siana. Dach może być wykonany jako jedno lub dwuspadowy (wg rys. 2 lub 4).

Daleko wysunięty dach od przodu od strony frontowej stanowi osłonę przy zadawaniu pokarmu królikom w czasie niepogody. Okap taki osłania także klatki przed zacinającym deszczem i słońcem.

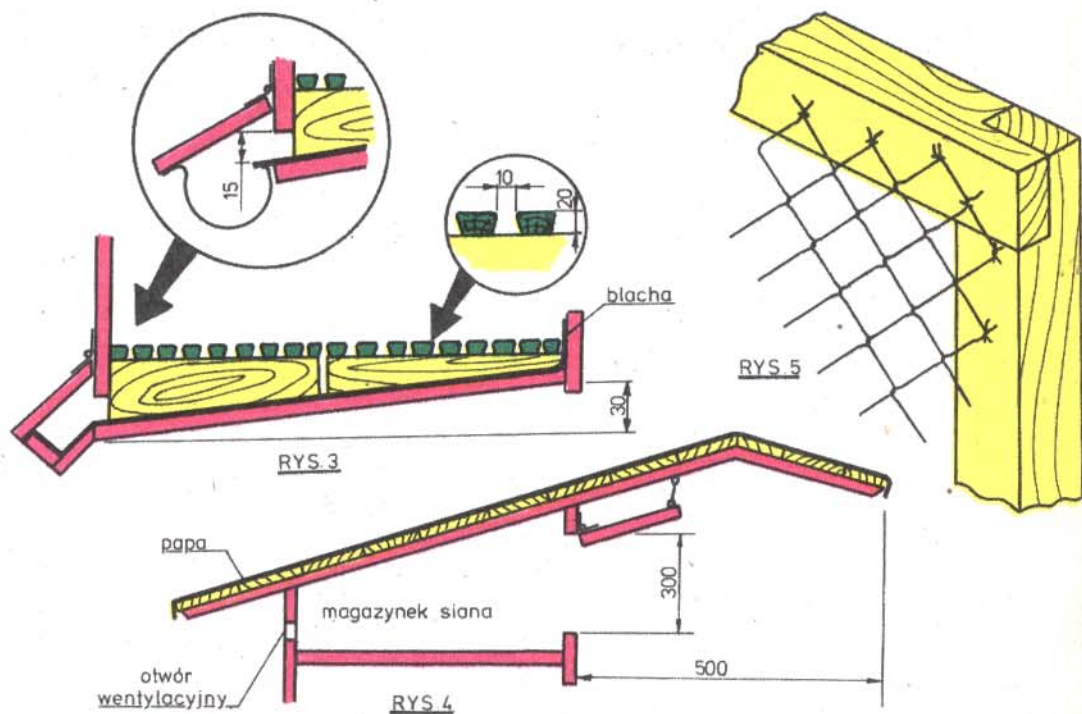
W progu otworu drzwiczekowego do klatki należy umieścić deseczkę szerokości około 100 mm dla zabezpieczenia młodych przed wypadaniem. Drzwiczki do klatek możemy wykonać dwojako. Z listew o wymiarach około 20 x 50 mm wykonujemy ramki, na których mocujemy siatkę o oczkach do 30 mm wg rys. 5. Drzwiczkę można wykonać także z prętów stalowych o średnicy 5 do 8 mm.

W przypadku występujących znacznych spadków temperatury drzwiczki frontowe należy zabezpieczyć osłaniając je grubą tkaniną, można ewentualnie wykonać drugie drzwiczki (mogą to być drzwi dla wszystkich trzech klatek), w których będzie otwór wentylacyjny.

Króliki hodowane na działce, a więc oddalone od miejsca zamieszkania ich właścicieli, należy odpowiednio zabezpieczyć przed kradzieżą i dlatego warto wykonać zabezpieczenie dodatkowe, może to być krata wykonana z prętów stalowych, zamykana na frontowej ścianie, na tyle gęsta, ażeby nie można było wyciągnąć przez nią królika.

Wyposażenie klatki powinno się składać z korytka na paszę, naczynia na wodę i drabinki do wkładania za nią paszy zielonej, a także siana. Drabinkę taką, wykonaną z drutu stalowego, zawieszają się na jednej z bocznych ścian. Kładzenie pokarmu bezpośrednio na podłodze powoduje duże straty, ponieważ króliki deptają po nim i nie zjadają go. Do wyposażenia należą także korytka na paszę treściwą, które powinny być dosyć ciężkie, ażeby króliki

nie mogły ich przewracać, a także naczynia na czystą wodę.

Czytelnikom, których zainteresuje budowa klatek dla królików, a chcieliby znaleźć więcej wiadomości na ten temat, możemy polecić książki:

- Vaclav Tajovsky „Budujemy sami”, PWRiL (jest aktualnie w sprzedaży),
- Władysław Herman „Poradnik hodowcy królików”, PWRiL, w tej drugiej książce są zawarte wszystkie wiadomości potrzebne hodowcom królików.

Osobnym, bardzo ważnym zagadnieniem jest wykorzystanie odchodów króliczych, które właściwie użyte mogą przynieść wiele korzyści w nawożeniu działki.

Odchody płynne, jakie spływają do rynienek, można przygotować do nawożenia działki w różny sposób. Jednym z nich jest napełnianie rynienek torfem lub trocinami, które po nasyceniu można dalej kompostować, można też odprowadzać odchody bezpośrednio na stos kompostowy. Wypada tu zaznaczyć, że najbardziej efektywnym sposobem wykorzystania i przechowywania odchodów płynnych jest bezpośrednio chwytanie ich w torf lub też nasycanie nimi kompostów torfowych.

Ponieważ torf jest artykułem coraz bardziej poszukiwanym, mogą więc występować trudności z jego nabyciem. Dlatego można też kompostować drobno pociętą słomę, która ma jednak dużo gorsze właściwości chłonne. Można wreszcie wykonać zbiornik, w którym będą gromadzone odchody płynne, jednak straty azotu zawartego w odchodach są w tym wypadku dużo większe niż w przypadku odprowadzania odchodów na stos kompostowy.

Nawozy płynne można stosować zarówno przed sadzeniem roślin, jak i w okresie ich vegetacji; nawozy stosowane w okresie wzrostu roślin muszą być rozcieńczane wodą i stosuje się je w międzyrzędziach, nie wolno przy tym zraszać nimi liści roślin. Nawozy rozlane na glebę należy natychmiast wymieszać z ziemią.

Odchody stałe i resztki paszy, usuwane podczas czyszczenia klatek, możemy składać na stos kompostowy, po czym przykrywamy je innym materiałem kompostowym.

Sposoby właściwego przygotowania i wykorzystania kompostów można znaleźć w literaturze ogrodniczej.

Stefan Zbudniewek